

23.12.2022
 Група 12
 Історія України
 Урок 11-12
 Тема уроку: IV Універсал. Мирний договір УНР із Центральними державами. Вигнання більшовиків із території УНР. Похід Петра Болбочана на Крим
 Державотворча діяльність УЦР взимку-навесні 1918 р. Формування української громадянської нації. Закон УНР «Про національно-персональну автономію».
 Конституція УНР

ХІД УРОКУ:

1. **Опрацюйте конспект уроку**

17 (4) грудня 1917 р. під тиском більшовиків відкрився **I-й Всеукраїнський з'їзд рад робітничих, солдатських і селянських депутатів у Києві.** Проте делегати з'їзду **підтримали УЦР**, у результаті більшовики демонстративно залишили з'їзд і переїхали до **Харкова**, де з їх ініціативи **24-25 (11-12) грудня 1917 р. відкрився I-й Всеукраїнський з'їзд рад у Харкові.** З'їзд оголосив **Україну республікою рад робітничих, солдатських та селянських депутатів.** Було обрано **Центральний виконавчий комітет (ЦВК)** на чолі з **Є.Медведевим**. Створено уряд – **Народний секретаріат** на чолі з **Артемом (Ф.Сергєєв)**. Більшовицька влада Росії визнала Народний секретаріат законним урядом України.

Кінець грудня 1917 р. – січень 1918 р. – початок загального наступу більшовицьких сил під командування **В.Антонова-Овсієнка** проти УЦР. У результаті радянська влада була встановлена в Харкові, Катеринославі, Полтаві, Херсоні, Миколаєві, Маріуполі, Одесі та ін., майже на всьому Лівобережжі. Нависла загроза над Києвом.

22 (9) січня 1918 р. УЦР проголошує IV Універсал:

- проголошення **УНР самостійною, незалежною, вільною, суверенною державою;**
- рівноправні відносини з усіма сусідніми державами;
- влада УНР належить народу, до Установчих зборів владу здійснює УЦР та Генеральний Секретаріат (нова назва – Рада народних міністрів);
- **початок мирних переговорів із Четверним союзом.**

29 (16) січня 1918 р. – бій під Крутами між радянськими військами на чолі із **М.Муравйовим** та загоном українських добровольців, до складу якого входило **500 студентів**, на чолі з сотником **В.Омельчинком**. Українські війська були розбиті.

29 (16) січня 1918 р. – більшовицьке повстання в Києві на заводі «**Арсенал**». Повстання було придушене військами УЦР.

8 лютого (26 січня) 1918 р. – більшовицькі війська М.Муравйова захопили Київ. **Керівники УНР переїхали у Житомир.**

ПЕРША СПРОБА ВСТАНОВЛЕННЯ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ (ВЛАДИ БІЛЬШОВИКІВ) В УКРАЇНІ:

- знищення старого державного апарату й утворення органів радянської влади;
- створення робітничо-селянської армії України – Червоного козацтва;
- **націоналізація великих підприємств**, робітничий контроль за виробництвом;
- вивезення хліба з України в Росію;
- ліквідація української грошової системи;
- політика розчленування України на регіональні республіки: Донецько-Криворізьку, Одеську, Таврійську, Донську.
- Червоний терор.

Націоналізація – вилучення з приватної власності осіб у власність держави землі, підприємств або цілих галузей народного господарства.

Червоний терор – репресії більшовиків щодо всіх, хто не підтримував їх політику.

Прослідуйте дії радянських військ та військ УНР. Знайдіть місце битви під Крутами

БРЕСТСЬКИЙ (БРЕСТ-ЛИТОВСЬКИЙ) МИР ТА УНР

22 (9) грудня – 1917 р. – початок мирних переговорів між більшовицькою Росією та Четверним союзом (Німеччина, Австро-Угорщина, Болгарія, Туреччина) у Брест-Литовську.

24 (11) грудня 1917 р. Генеральний Секретаріат УНР висловив намір самостійно вести мирні переговори від України. Німецька сторона (Четверний союз) дає згоду на участь у переговорах УЦР. На переговори прибуває українська делегація на чолі із **В.Голубовичем**.

9 лютого (27 січня) 1918 р. – підписання **Берестейського (Брест-Литовського) мирного договору між Україною та державами Четверного союзу:**

- завершення війни між сторонами;
- відмова від взаємних претензій;
- налагодження економічних відносин;
- поновлення довоєнних кордонів між Україною та Австро-Угорщиною; обіцянка Австро-Угорщини створити зі Східної Галичини та Буковини єдиний автономний край;
- **зобов'язання України надати країнам Четверного союзу значної матеріальної допомоги у вигляді продуктів (хліба, м'яса, яєць, цукру...)**

18 лютого 1918 р. – початок наступу 450-тисячної армії Четверного союзу (Німеччина та Австро-Угорщини) та військ УЦР проти більшовицької влади в Україні.

3 березня 1918 р. радянський більшовицький уряд Росії підписав Брест-Литовський мирний договір із Четверним союзом:

- Україна визнавалася самостійною;
- радянський уряд зобов'язувався розпочати мирні переговори з урядом УНР.

17-19 березня 1918 р. – II Всеукраїнський з'їзд рад у Катеринославі оголосив Україну самостійною радянською республікою, закликав до відновлення радянської влади.

Березень-квітень 1918 р. – німецько-австро-угорські війська зайняли майже всю Україну, радянська влада в Україні була повалена, натомість в Україні перебувала 450 тисячна армія австрійців, німців та угорців.

Березень 1918 р. – скориставшись громадянською війною в Україні, Румунія захопила Бессарабію.

2. Виконайте самостійну роботу

1. Яке гасло українського національно-визвольного руху відповідає змісту Четвертого Універсалу Української Центральної Ради (УЦР)?

- А «Хай живе самостійна Україна!»
- Б «Україна для українців!»
- В «Вся влада Радам!»
- Г «Геть Тимчасовий уряд!»

2. Перебіг яких подій відображено на карті?

А першої війни радянської Росії проти УНР (грудень 1917 — лютий 1918 рр.)

Б «Чортківської офензиви» Української галицької армії (червень 1919 р.)

В польсько-радянської війни (квітень — жовтень 1920 р.)

Г Другого «Зимового походу» Армії УНР (листопад 1921 р.)

3. Упродовж якого періоду існувала Українська Центральна Рада?

- А 1905-1907 рр.
- Б 1914-1916 рр.
- В 1917-1918 рр.
- Г 1919-1922 рр.

4. Наступ військ радянської Росії на Київ і прагнення посилити позиції української делегації на мирних переговорах з державами Четверного союзу - обставини, що пришвидшили прийняття Українською Центральною Радою

- А Першого Універсалу.
- Б Другого Універсалу.
- В Третього Універсалу.
- Г Четвертого Універсалу.

5. Установіть відповідність між назвами документів Української Центральної Ради та наслідками їх оприлюднення.

- 1Перший Універсал
- 2Другий Універсал
- 3Третій Універсал
- 4Четвертий Універсал

А збройний виступ самостійників, включення до складу Центральної Ради представників національних меншин

Б створення Генерального Секретаріату, загострення стосунків із Тимчасовим урядом Росії

В підписання Брестського мирного договору, вступ німецьких і австрійських військ на територію УНР

Г поширення влади Центральної Ради на дев'ять українських губерній (без Криму), початок соціально-економічних перетворень

Д початок Української революції, утворення Української Центральної Ради

3. Домашнє завдання

- 1. Опрацювати конспект уроку
- 2. Виконати самостійну роботу

Виконані завдання відправте мені на електронну пошту anastasiamegei@ukr.net. У темі листа вказати номер групи, назва предмету, номер уроку, прізвище та ім'я.